

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION 2024-2027

Vi vill bli fler!

INNEHÅLL

FÖRORD - VI VILL BLI FLER.....	5
TEOLOGISK GRUNDSYN	6
OMVÄRLDSBESKRIVNING	8
OMVÄRLDSANALYS.....	9
PASTORALT PROGRAM.....	10
DOMKAPITLET'S REGLER.....	14
UTVECKLINGSOMRÅDEN.....	16

Vi vill bli fler!

Under flera år har samtalet i Västra Tunhems pastorat handlat om hur pastoratet kan få fler besökare, tillhöriga, gudstjänstfirare, förtroendevalda och ideella. Hur kan pastoratet verka för att fler finner tron på Jesus Kristus? Vad krävs för att vara en levande kyrka för våra församlingsbor och besökare? Församlingsinstruktionen ska syfta till att ge kyrkans grundläggande uppgift (fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission), tydlig inriktning och tydliga mål för att möta människor i alla åldrar. Västra Tunhems pastorat vill vara en kyrka som står för tradition, men också för en förståelse och flexibilitet för människors behov i dagens samhälle.

Pastoratet står inför förnyelse och utveckling, som både är spännande och utmanande. Med Kristus i centrum och som vår kraftkälla, möter Västra Tunhems pastorat framtiden med glädje och förväntan.

Vargön 1 januari 2024
Kyrkoherde Elisabeth Tengler

Teologisk grundsyn

Det sista Jesus gör under sin vandring på jorden är att ge lärjungarna ett uppdrag:

”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut”

(Matt:23:18-20).

Dopbefallningen/missionsbefallningen är grunden till den världsvida kyrkan. Som del av Svenska kyrkan är församlingarna i Västra Tunhems pastorat en del av den världsvida kyrkan. Pastoratet är en del av Skara stift och delar stiftets vision att *”Tillsammans i ord och handling tala tydligt om Jesus”*.

Kyrkan är Kristi kropp, med många olika grenar av troende kristna. Därför är pastoratet positivt till ekumenik och gemenskap över kyrkogränser.

Grundsynen i pastoratet är att Gud har skapat varje människa till sin avbild och att Gud älskar alla människor med samma kärlek. All verksamhet är kännetecknad av ett jämställt och inkluderande synsätt, där alla har lika värde och är välkomna oavsett kön, etnicitet, sexualitet, ålder och funktionsvariation.

I Markusevangeliet uttrycks kyrkans uppdrag på följande vis: *”Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen”* (Mark.16:15). I detta finns en koppling till en av människans första uppgifter, nämligen att bruka och vårda skapelsen. Att älska Gud och medmänniskor medför att vi aktivt tar ansvar för skapelsen och miljön då detta har blivit en uppenbar nödvändighet. Därför skall miljöarbetet genomsyra all verksamhet i pastoratet.

Pastoratet står i en evangelisk-luthersk tradition, där frälsningen genom tron och av nåden står i centrum. Genom evangeliet om Guds nåd erbjuds alla människor förlåtelse och upprättelse. Guds nåd och Bibelns vittnesbörd ska genomsyra pastoratets verksamhet med hjälp av den helige Andes ledning.

Den huvudsakliga uppgiften är att älska Gud och våra medmänniskor. Det görs genom att samla församlingarna till gudstjänst, bedriva undervisning, samt utöva diakoni och mission.

*”Gå ut överallt i världen
och förkunna
evangeliet för hela skapelsen”.*

-- MARKUSEVANGELIET 16:15 --

Omvärldsbeskrivning

I skrivande stund befinner sig världen i postpandemi, hotande klimatförändringar och krig i närområdet. Därför finns medvetenhet kring en stigande oro och utsatthet både ekonomiskt och psykosocialt hos människor i världen och i närområdet. Detta påverkar även invånare i vårt pastorat, vilket märks genom ökade bidragsansökningar, ensamhet och oro.

Pastoratet sträcker sig över ytterområden i de två kommunerna Trollhättan och Vänersborg. De fyra församlingarna i pastoratet har olika traditioner och olika infrastrukturer. Den största församlingen, Västra Tunhem, omfattas av både landsbygd och tätort. Likaså gör Gärdhems församling. Både Åsaka-Björke- och Vänersnäs församling omfattas i huvudsak av landsbygd. Detta skapar såväl en stark lantbrukstradition som industri- och brukstradition. Kyrkan har traditionellt haft en stark position i församlingarna, men utmaningen numera är att få fler att engagera sig i kyrkan och dess verksamheter. I Vargön finns en av Europas största tillverkare av ferrokrom, en legering. Detta företag är en stor arbetsgivare. Den långa historien av bruksmiljö och fabrik präglar Vargön och dess invånare sedan långt tillbaka.

Den kyrkliga traditionen har genom åren minskat. Ingen av församlingarna har någon tydlig inflyttning av människor med invandrarbakgrund. Vänersborgs kommun har Sveriges största asylboende, men detta ligger inte inom Västra Tunhems gränser.

Då pastoratets invånarantal tenderar att öka, främst genom nybyggnation, behöver verksamheter anpassas efter invånarna på orten. Samtidigt befinner sig hela landet i en kraftig lågkonjunktur, där kyrkan bör ses som del i att stötta invånarna i respektive församling. Samtliga församlingar präglas av invånare i alla åldrar. Antalet tillhöriga i Svenska kyrkan har sjunkit under flera år, så även i Västra Tunhems pastorat. År 2023 är antalet tillhöriga 8011 i pastoratet. Det är ca 61% av befolkningen i pastoratet. I den del av pastoratet, som tillhör Trollhättans kommun är ca 24% barn och unga och i den del, som tillhör Vänersborgs kommun är ca 22% barn och unga.

I pastoratet finns många föreningar. Samarbetet med dessa kan utvecklas på olika sätt. Vänersnäs, Vargön, Västra Tunhem, Väne Åsaka och Velande har låg- och mellanstadieskolor, men det finns en väl fungerande kulturskola i Vargön, som är en stor tillgång för pastoratet.

Omvärldsanalys

Att pastoratet både präglas av landsbygd och tätort betyder att anpassning av verksamheter behöver utformas för att passa de olika behoven som detta för med sig. Det är en utmaning för Gärdhems- och Västra Tunhems församlingar att finnas i flera olika sammanhang och ändå vara en församling/ett pastorat. Pastoratet har som helhet en utmaning i att vara både traditionell och en kyrka i tiden. Det finns också behov att möta människor i alla åldrar, vilket gör att verksamheten behöver vara bred och inkluderande.

Under åren som kommer behöver församlingarna arbeta med att finna vägar för att komma i kontakt med dem som flyttat in nyligen, då församlingarna växer. Detta arbete är både en möjlighet och en utmaning. Utmaningen är ofta att hitta möjligheter för att uppmärksamma nyinflyttade på ett väl fungerande sätt, medan det nya kontaktnätet kan ge oerhörda möjligheter. Det är viktigt att ta vara på andra aktörer och finna olika sätt att samarbeta på.

Västra Tunhems pastorat har, som en del av Svenska kyrkan och den världsvida kyrkan, ett ansvar att sprida det kristna budskapet. Därför behöver det kommunikativa arbetet utvecklas och riktas till olika åldrar och olika behov. Pastoratet har en stor bredd bland sina invånare, vad gäller både ålder och behov.

Pastoratet behöver öka sin beredskap för att möta människor i de oroliga tider vi befinner oss i. Dels den ekonomiska åtstramningen i samhället, dels världens ökade oroligheter med både krig, terror och miljökatastrofer. Beredskapen kan bestå av ekonomisk hjälp, men också kring samtal, information och ett pågående miljöarbete som inger hopp och framtidstro.

I pastoratet finns en miljögrupp där anställda från olika kategorier, ideella och förtroendevalda ingår. Pastoratet behöver utveckla samtalet kring miljö i kyrkoråd och i utskott, för framtida investeringar. En stor omställning måste ske under arbetet med färdplan för klimatet. Det är en utmaning att vara kyrka i en värld som brottas med så många olika problem. Samtidigt är det en stor möjlighet att visa på Svenska kyrkans bärare av hopp och tro.

Pastoralt program

GUDSTJÄNST OCH KYRKOMUSIK

V i är kallade att fira gudstjänst. I gudstjänsten ges möjlighet till gemenskap med Gud och gemenskap med den kristna församlingen. Gudstjänsten ger möjlighet att samla kraft, för att sedan sändas ut som Jesu efterföljare i världen. Pastoratet erbjuder olika gudstjänstformer och olika gudstjänsttider och vill inbjuda till samvaro efter gudstjänsten, då kyrkkaffet är viktigt för att stärka gemenskapen. Huvudgudstjänst firas varje söndag, kyrklig helgdag i pastoratet. Mässa firas regelbundet i varje församling. Under vardagar erbjuds andakter och veckomässor. Körer för olika åldrar ska erbjudas och pastoratets gudstjänster ska präglas av ett rikt musikaliskt liv.

Pastoratet vill utveckla kör och musiklivet med olika profiler för olika åldrar. För att lyfta barnperspektivet satsar pastoratet på att ha med barn och ungdomar i gudstjänsten. Pastoratet vill utveckla gudstjänstlivet genom att använda mer musik för alla. Detta beskrivs i musikverksamheten som utvecklingsområde. De barn och ungdomar som fått frågan om hur de skulle vilja ha musiklivet svarar att de ska vara inkluderande och mångsidigt. Det ska vara prestigelöst och tryggt. Barn och unga vill sjunga musik som är relevant för dem och få möjlighet att utvecklas musikaliskt.

Gudstjänsterna ska präglas av tradition och förnyelse, i relation till vår samtid och med respekt för Guds helighet. Det är viktigt att gudstjänstbesökarna känner sig inkluderade och sedda. Här har gudstjänstens ideella en viktig uppgift. Gudstjänsten skall vara en plattform för att utveckla pastoratets ideella arbete.

UNDERVISNING

All undervisning skall stå på dopets grund, vilket betyder att undervisningen skall ske med Kristus och kristusmönstret genom död till liv i centrum. All verksamhet ska därför ha en tydlig kristen profil i handling, ord och bön. Undervisningen ska tala tydligt om Jesus, för att människor ska utveckla sin tro och sitt liv. Församlingarna uppmärksammar barnen efter dopet genom att till exempel dela ut biblar och skicka ut inbjudan till all barnverksamhet. Vid dop av konfirmander sker det oftast tidigt under konfirmandtiden. Ungdomar och vuxna, som döps behöver också uppmärksammas, vilket inte skett i någon större utsträckning tidigare.

Pastoratet står inför en särskild utmaning när det gäller att samla högstadie- och gymnasieungdomar, då pastoratet endast har skolor upp till årskurs sex, som nämns i omvärldsbeskrivningen. Därför ska pastoratet arbeta aktivt för att nå ut till ungdomar, som går i skolan på annan ort, genom exempelvis uppsökande verksamhet och sociala medier.

Undervisning ska erbjudas för alla åldrar och utvecklas efter människors behov. Idéer kring detta presenteras under våra utvecklingsområden.

Allt samarbete med andra lämpliga aktörer ska uppmuntras. Konfirmation ska erbjudas till ungdomar i alla församlingar från 14 år och uppåt. Den undervisande verksamheten ska regelbundet vara under utvärdering och utveckling.

DIAKONI

Diakoni kommer från det grekiska ordet diakonia och betyder tjäna. Den diakonala verksamheten ska vända sig till människor i alla åldrar för att se, stärka och upprätta människor. För att bryta människors ensamhet och stärka gemenskapen erbjuds olika mötesplatser varje vecka. Pastoratet ska erbjuda enskilda samtal och själavård till de som önskar det.

Det är viktigt att finnas för människor i ekonomiskt utsatta situationer. Just nu behöver den diakonala verksamheten uppmärksamma att ekonomiska svårigheter och fattigdom blivit vardag för fler människor i pastoratet och stödda där behov finns. Samtliga församlingar har tillgång till en diakon, som bland annat har i uppgift att samla ideella i församlingen till det diakonala arbetet i pastoratets lokaler, men även vid hembesök och tillsammans med andra samhällsaktörer.

”Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.”

LUKASEVANGELIET 10:27

MISSION

Mission bygger på Missionsbefallningen (Matt.28:18-20). Syftet med missionsbefallningen är att bli fler som lever som Jesu lärjungar och på så sätt bidra till att Guds rike breder ut sig. Därför behöver pastoratets informationsflöden, kommunikation och tillgänglighet utvecklas. Det är en omöjlighet att bli fler om pastoratet inte ger sig till känna genom information, uppsökande verksamhet och erbjuder verksamhet med "låga" trösklar. Pastoratet har många besökare vid musikarrangemang. Idag är målgruppen för pastoratets musikverksamhet framför allt medelålders och äldre. I framtiden ska vi även engagera yngre människor och se detta som en nödvändighet för pastoratets framtida rekrytering.

Våra tre utvecklingsområden, som beskrivs nedan, skall syfta till mission i mötet med människor. Varje möte är en möjlighet att visa på Guds kärlek, genom medmänsklighet, vänlighet och tydlighet.

På bakluckeloppisen i Västra Tunhem var diakonen Minna Hellström och pedagogerna Camilla Svensson och Rasmus Lindén på plats för att berätta om kyrkans verksamhet.

Pastoratet uppmuntrar församlingarna att stötta människor utanför våra landsgränser vad gäller både livsvillkor och hållbarhetsfrågor. Därför ska ACT Svenska kyrkan och SKUT prioriteras som insamlingsmål.

Församlingens roll, att främst föra församlingsbornas talan, blir än viktigare i nuläget. De är pastoratets öron mot vad församlingsborna behöver och önskar.

Västra Tunhems pastorat samarbetar via sina församlingar med lokala aktörer, så som hembygdsföreningar, scoutkårer, kommunerna, arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Hjärta Vargön, kulturskolor och grundskolor.

Salemförsamlingen i Vargön har ett regelbundet ekumeniskt arbete med Svenska kyrkan i Vargön. Samarbete finns mellan alla kyrkor i Vänersborgs kommun och i Trollhättans kommun. Representanter från dessa träffas med jämna mellanrum.

Åsaka-Björkes församlingens råd bjöd fotbollsklubben på goda mackor efter träningen vilket var väldigt uppskattat!

BARNKONSEKVENSPANALYS

I pastoratet bor och vistas det många barn och ungdomar. Önskan att fler ska komma till pastoratets verksamheter är stor. Utsattheten ökar i samhället och arbetslösheten i området har ökat. Därför är det viktigt att pastoratet kan erbjuda olika mötesplatser, särskilt på lov. Det är även viktigt att pastoratets anställda och ideella finns med i andra forum, som är kopplade till unga, så att barn och ungdomar kan få en naturlig relation till kyrkan. Därför behövs nya forum för kommunikation och information, för att nå ut till de unga på ett tillgängligt sätt. Anställda och ideella ska erbjudas kompetensutveckling, för att stärka undervisningen och tillgängligheten för barn och unga i pastoratet.

Musiken är ett språk, som brukar tala till de flesta människor. Tidigare har musikverksamheten inte riktats speciellt mot unga i Västra Tunhems pastorat, men detta utvecklingsområde kommer under de närmsta åren verka för att få med barn och unga i den musikaliska gemenskapen. Barn och unga i pastoratet har fått svara på frågor kring pastoratets tre utvecklingsområden, som redovisas i barnkonsekvensanalysen.

Flera svar visar att barn och unga vill bli sedda och hörda. De vill att kyrkan ska vara relevant för de behov som barn och unga har idag och inte vara så mycket en historisk kyrka. Delaktighet blir viktigt när barn och unga upplever att de får ett uppdrag och inte bara är åhörare.

Prästen Camilla Juhlin och pedagogen Niklas Johansson tillsammans med glada konfirmander.

Ska-ut gruppen i Velande har numera 30-40 deltagare som kommer på träffarna.

Domkapitlets regler

Pastoratet har fem präster anställda, varav en är kyrkoherde. Prästerna tjänstgör vid gudstjänst och kyrkliga handlingar i de fyra församlingarna. Samtliga komministrar är knutna till var sin församling, som församlingspräster. Det finns ingen delegation från kyrkorådet till församlingsråden, utan församlingsråden har det ansvar som är reglerat i kyrkoordningen.

Pastoratet har fyra musiker anställda, varav en organist.

Huvudgudstjänst med mässa firas varje söndag och kyrklig helgdag i pastoratet. I den mån det är möjligt strävar vi efter att erbjuda gudstjänst eller mässa i varje församling söndagar och kyrkliga helgdagar med återkommande rytm vad gäller plats och klockslag.

I pastoratet följer alla konfirmandgrupper Svenska kyrkans riktlinjer och rambestämmelser för konfirmandarbetet. Samtliga församlingar erbjuder konfirmandundervisning där komministrar, musiker och pedagog/församlingsassistent är knutna till varje grupp.

OLIKA SPRÅK

Bland församlingsbor och anställda finns det en bred språklig kompetens. Pastoratet tar vid behov in tolkar för talande språk och teckenspråk. Pastoratet erbjuder inte verksamhet för andra språk i nuläget. Samtal förs med andra pastorat kring språkliga behov och i Vargön kan det bli aktuellt med en finsktalande gemenskapsgrupp i framtiden

"Låt barnen komma till mig och hindra dem inte, för Guds rike tillhör sådana som de."

LUKAS 18:16

KYRKOBYGGNADERNA SOM RESURS FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN

Pastoratet med sina fyra församlingar och sin geografiska struktur, har kyrkobyggnader som ger gott stöd till den grundläggande uppgiften. Den pastorala indelningen med fyra församlingar är en god indelning eftersom den lokala prägeln som finns i de fyra församlingarna då har chans att behållas. De åtta kyrkorna är väl underhållna och, så långt det är möjligt, anpassade till fungerande gudstjänstlokaler och mötesplatser.

I varje kyrka firas det gudstjänster och de är alla öppna för kyrkliga handlingar. Under vinterhalvåret firas gudstjänst i församlingshemmen, utom i Vargön, Velande och Halvorstorp, där kyrkorna används under hela året.

Under de stora högtiderna öppnas kyrkorna för gudstjänster och konserter. Alla kyrkor finns tillgängliga för kyrkliga handlingar även under vinterhalvåret. Arbetet med lokalförsörjningsplanen är påbörjat och ska vara klart under 2024.

Det pågår ett kontinuerligt miljöarbete kring pastoratets byggnader i både funktions- och energisynpunkt. Utbyggnad av solpaneler ska genomföras, där det är möjligt. Inköp av varor sker centralt. Genom att göra gemensamma beställningar minskar de anställdas resor. Därav sparas både miljön och de anställdas arbetstid.

Pastoratet hoppas kunna få fortsätta att hyra Villa Björkås i Vargön av Vänersborgs kommun, för att öka kyrkans tillgänglighet.

Utvecklingsområden

För fortsatt utveckling av pastoratet och för att sträva efter att bli fler medlemmar, fler som firar gudstjänst, fler ideella och vara en plattform för framtida rekrytering, har anställda och förtroendevalda gemensamt kommit fram till tre utvecklingsområden:

- Musikverksamhet
- Information/kommunikation
- Tillgänglighet

MUSIKVERKSAMHET

Musiken är en viktig del av gudstjänst- och församlingslivet. Pastoratet ska utveckla musikverksamheten då musiken är ett medel för att bli fler. Musikverksamheten ska inkludera så många åldrar som möjligt. För att nå målen:

- Kyrkokörer med varierad inriktning, åldrar och svårighetsgrad, samt utveckla befintliga kyrkokörer.
- Starta konfirmand-/ungdomskör
- Starta barnkörer.
- Breddat utbud med sång och musikmedverkan i gudstjänster med ideella krafter i pastoratet.
- Samtliga körer och orkestrar ska kunna medverka i alla gudstjänster och konserter i pastoratet.
- Arbeta i projektform med musiker och körer.
- Samverka med kulturskolor och grundskolor.
- Musikerna i pastoratet har olika kompetens, så som organist, kantor och musikpedagog.
- Genom musiken kan omsorg om varandra och skapelsen bli tydlig. Musiken kan förmedla hopp och framtidstro.

INFORMATION/ KOMMUNIKATION

Omvärlden idag präglas av ett stort informationsflöde. Västra Tunhems pastorat behöver utveckla information och kommunikation för att tydliggöra kyrkans budskap. Hur kan pastoratet synliggöras i allt flöde? Hur kan pastoratet vara en kyrka som går ut bland människor och inte väntar på att människorna ska finna kyrkan? Mål för att nå resultat ska ske genom att pastoratet arbetar enligt följande:

- Startar en informationskommitté i olika åldrar och med olika behov.
- Skapar en mer uppsökande verksamhet.
- Vara där människorna är och inte vänta på att de kommer till kyrkan.
- Ha minst en anställd kommunikatör, gärna projektanställd som arbetar med kommunikation som når barn och unga.
- Kommunicera situationen i världen, för att inspirera till engagemang för ACT Svenska kyrkan.
- Ta vara på möjligheten att uppmärksamma nya medlemmar, samt nyinflyttade genom inbjudningar och uppsökande verksamhet, samt utskick.
- Vara en modig röst för rättvis omställning.

TILLGÄNGLIGHET

För att bli fler behöver pastoratet lyfta tillgängligheten och se över när verksamheterna bedrivs, samt ha fler möjligheter att kontakta kyrkan. Detta är mål som behöver genomföras:

- Öppna för digitala bokningar.
- Fler aktiviteter vid lov och ledigheter för barn och familj.
- Rusta församlingarna med fler ideella, genom att fråga, göra det enklare att bli ideell, genom att berätta vad och när församlingarna behöver ideella medarbetare. Och uppmuntra personal och förtroendevalda att ta med familj och vänner.
- Prioritera rätt genom att finnas där behoven finns och inte skapa verksamhet för verksamhetens skull. Utvärdera verksamheten regelbundet och lämna ut enkäter kring vad människor önskar av kyrkan.
- Vara där människor är och inte vänta på att de hittar kyrkan. Därför hitta mötesplatser utanför kyrkans väggar, för att människor ska upptäcka kyrkan. Det kan vara genom att finnas vid fotbollsplaner, utanför mataffärer och samarbete med skolan.
- Bjuda in till viktiga ämnen som engagerar människor så som klimatarbetet, där kyrkan har en viktig uppgift i att värna skapelsen.
- Finnas för människor i den situation som världen befinner sig i av oro, ensamhet, ekonomisk utsatthet och sorg. Aktivt informera om vilken hjälp som erbjuds och hur kyrkan hjälper utsatta människor.

VÄSTRA TUNHEMS PASTORAT
Granåsvägen 22
468 33 VARGÖN

E-POST: vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se
HEMSIDA: www.svenskakyrkan.se/tunhem
TFN: 0521-26 58 50

Svenska kyrkan
VÄSTRA TUNHEMS PASTORAT